

Verksamhetsberättelse

Miljösamverkan Sydost 2025

Miljösamverkan
Sydost

Miljösamverkan Sydost

MILJÖSAMVERKAN SYDOST samordnar tillsynsmyndigheterna inom livsmedel-, miljö- och hälsoskyddsområdet i Gotlands och Kalmar län. Samverkan har funnits sedan 2003 och omfattar kommuner, länsstyrelser och Kommunförbundet Kalmar län.

Genom gemensamma projekt, handledningsinsatser och temadagar stärker vi tillsammans kvaliteten, likvärdighet och effektivitet i tillsynen. Verksamheten finansieras gemensamt av parterna.

GENOMFÖRDA PROJEKT 2025

Mer information om projekten samt framtaget material finns på vår hemsida www.miljosamverkansydost.se

INNEHÅLL

GENOMFÖRDA PROJEKT UNDER 2025

Samsyn genom ökat samarbete och gemensam kontroll enligt kontrollprocessen	3
Reach-tillsyn – Kemikalier i samhället	4
Växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar	5
Effektiv tillsyn	6
Miljösamverkan Sydosts utvecklingsdialog	7

GENOMFÖRDA TEMADAGAR UNDER 2025

Remisser och miljöbedömning – Vad är miljökontorets roll?	8
Tillsyn enskilda avlopp	8
Användning av renat avloppsvatten	8
Aktuellt inom avfallslagstiftningen och tillsyn	8
Presidie- och miljöchefsmöte, Årsmöte, Finansiering, Valda projekt 2026, Valda temadagar 2026, Samverkan med övriga Miljösamverkan	9

SAMSYN GENOM ÖKAT SAMARBETE OCH GEMENSAM KONTROLL ENLIGT KONTROLLPROCESSEN

Miljösamverkan
Sydost
Livsmedel

Kontrollprocessen enligt Livsmedelsverkets modell är en del av ”God kontrollsed” och syftar till att säkerställa en verkningsfull, rättssäker och riskbaserad kontroll. Genom att arbeta enligt modellen skapas bättre förutsättningar för en mer likvärdig livsmedelskontroll.

SYFTE

Att stärka samsyn och likvärdighet i livsmedelskontrollen genom ökat samarbete och gemensamma bedömningar utifrån kontrollprocessen.

GENOMFÖRANDE

Projektets huvudaktivitet var en casedag där deltagarna, genom gruppövningar baserade på olika kontrollcase, diskuterade bedömningar, gränsdragningar, avvikelser och möjliga administrativa åtgärder inom utvalda kontrollområden.

RESULTAT OCH NYTTA

- Casedag genomfördes med 18 deltagare.
- Ökad samsyn kring bedömningar och tillämpning av kontrollprocessen
- Förbättrade förutsättningar för mer likvärdig kontroll inom och mellan kommuner
- Tydligt önskemål från deltagarna om fortsatt samarbete och erfarenhetsutbyte

Arbetsgruppen föreslår att samsynsarbetet fortsätter genom en stående diskussionspunkt på kommande länsmöten, exempelvis med ett gemensamt case eller bildmaterial kopplat till olika teman.

REACH-TILLSYN – KEMIKALIER I SAMHÄLLET

EU:s kemikalielagstiftning Reach har många viktiga syften, däribland att öka kunskapen om kemiska ämnens hälso- och miljöfarliga egenskaper och att se till att kemiska ämnen används på ett säkert sätt.

SYFTE

Att stärka kommunernas tillsyn enligt EU:s kemikalielagstiftning Reach genom ökad kunskap, samsyn och praktiskt stöd.

GENOMFÖRANDE

Projektet har fokuserat på kompetenshöjning för handläggare samt framtagande av gemensamt handläggarstöd. Forum för erfarenhetsutbyte har etablerats.

RESULTAT OCH NYTTA

- Handläggarstöd för kommunal Reach-tillsyn framtaget
- Digitalt nätverk för erfarenhetsutbyte etablerat
- Gemensam kompetensdag med Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen. Representanter från 22 kommuner (varav 11 utanför vår samverkan) och en länsstyrelse deltog under dagen. Totalt 28 deltagare fysiskt och 43 digitalt.
- Ökad trygghet och förutsättningar för fler och mer likvärdiga inspektioner

MILJÖMÅL:
GIFTFRI MILJÖ

VÄXTNÄRINGSLÄCKAGE FRÅN JORDBRUK OCH HÄSTGÅRDAR

Vid lantbruksverksamhet och hästhållning finns risk för växtnäringsläckage, som med tiden läcker ut till våra vattendrag och hav. Det finns åtgärder för att minska läckaget av växtnäring. Vad kan vi göra för att minska läckaget genom förebyggande arbete och tillsyn?

SYFTE

Att stärka tillsynen av lantbruk och hästhållning för att minska växtnäringsläckage till vattendrag och hav.

GENOMFÖRANDE

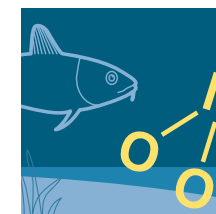
Projektet har kombinerat kunskapshöjning, handledningsmaterial och gemensamma diskussioner kring tillsyn och förebyggande arbete.

RESULTAT OCH NYTTA

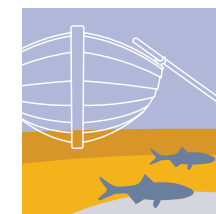
- Handläggarestöd för lantbrukstillsyn framtaget
- Digitalt nätverk för fortsatt samverkan har startats upp
- Fysisk kompetensdag med forskare från Sveriges Lantbruksuniversitet, kommunagronom från Västervik och representanter från Länsstyrelsen i Kalmar. Representanter från 15 kommuner (varav 5 utanför vår samverkan) deltog under dagen. Totalt 28 deltagare.
- Stärkt samsyn och mer rättssäker tillsyn inom området
- Det finns ett behov av att stärka nätverket och samverkan inom området. Det finns ett förslag på fortsatt arbete inom Miljösamverkan.

MILJÖMÅL:
**LEVANDE
SJÖAR OCH
VATTENDRAG**

MILJÖMÅL:
**INGEN
ÖVERGÖDNING**

MILJÖMÅL:
**HAV I BALANS
SAMT LEVANDE
KUST OCH
SKÄRGÅRD**

EFFEKTIV TILLSYN

Att arbeta på en miljöförvaltning kräver att man ständigt håller sig uppdaterad om ny lagstiftning, nationella strategier och åtgärdsplaner från olika statliga verk. Detta samtidigt som planering, prioritering och tillsyn genomförs inom allt från stora industrier, luftkvaliteten på skolor till korvens köttthalt. Många upplever nog att det är svårt att ha överblick över hela arbetsområdet vilket i sin tur kan medföra svårigheter att planera, prioritera, utvärdera och genomföra tillsynen effektivt.

Under 2023 genomfördes ett projekt inom Miljösamverkan Sydost med samma namn "Effektiv tillsyn" där en struktur för effektiv tillsyn plockades fram i form av en checklista för kommunernas miljökontor. Det här är en fortsättning på det projektet. Hur arbetar vi vidare för att uppnå ökad samsyn och effektivare samarbete och därmed effektivare tillsyn?

SYFTE

Att utveckla strukturer och arbetssätt som stärker kvalitet, effektivitet och samsyn i kommunernas tillsyn.

GENOMFÖRANDE

Med utgångspunkt i den nationella tillsynsstrategin genomfördes digitala temagruppsmöten inom flera tillsynsområden.

RESULTAT OCH NYTTA

- Fyra temagruppsmöten genomförda
- 90 deltagare från majoriteten av medlemskommunerna
- Ökad samverkan, erfarenhetsutbyte och gemensam lägesbild
- Arbetssättet föreslås bli en del av ordinarie verksamhet, då det visat sig vara ett arbetssätt som fungerar väl och fyller ett tydligt behov inom Miljösamverkan.

MILJÖSAMVERKAN SYDOSTS UTVECKLINGSDIALOG

Under de dryga 20 åren som Miljösamverkan Sydost har funnits har det framkommit många bra vägledningsmaterial och utbildningstillfällen samt många möjligheter till samverkan och erfarenhetsutbyte. Men det är också viktigt att reflektera och utveckla samverkan och samarbetet och anpassa sig efter dagens förändringar och utmaningar.

Under hösten besökte MSOs utvecklingsledare samtliga miljökontor i Gotlands och Kalmar län för en gemensam reflektion för utveckling och bättre samverkan.

SYFTE

Att tillsammans med kommuner och länsstyrelser utveckla och stärka samverkan utifrån dagens behov.

GENOMFÖRANDE OCH RESULTAT

Utvecklingsledarna har under hösten besökt samtliga miljökontor i Gotlands och Kalmar län. Dialogerna har gett värdefulla inspel kring vad som fungerar väl och vad som kan utvecklas vidare.

Synpunkterna sammanställs och ligger till grund för fortsatt utveckling av verksamheten under 2026 och framåt.

TEMADAGAR

Följande temadagar har genomförts, som har bidragit till ökad kompetens, bättre samverkan och mer likvärdiga arbetsätt:

REMISSER OCH MILJÖBEDÖMNING – VAD ÄR MILJÖKONTORETS ROLL?

Fysisk dag som innehöll en översiktlig genomgång av planprocessen och en diskussion kring hur samarbetet och utbytet mellan miljöavdelning och planavdelning kan se ut samt vilken roll miljökontoret kan ha. Högsbys stadsarkitekt och representanter från Gotlands miljökontor visade på exempel på deras arbete. 14 deltagare från 10 kommuner och länsstyrelser.

TILLSYN ENSKILDA AVLOPP

Tillsammans med Länsstyrelsen Kalmar genomfördes en fysisk nätverksträff om små avlopp för handläggare. Det gavs möjlighet till samverkan och erfarenhetsutbyte samt gemensamt besök på två anläggningar. 27 deltagare från 12 kommuner.

ANVÄNDNING AV RENAT AVLOPPSVATTEN

En digital förmiddag genomfördes där representanter från Naturvårdsverket närvarade och pratade om vad som gäller kring området. Praktiska exempel presenterades också av Kalmars miljökontor och parkavdelning samt Gotlands VA-avdelning. 36 deltagare från 11 kommuner och 2 länsstyrelser deltog.

AKTUELLT INOM AVFALLSLAGSTIFTNINGEN OCH TILLSYN

En digital förmiddag genomfördes där representanter från Sveriges kommuner och regioner presenterade aktuella nyheter och kommande arbete. Länsstyrelsen Kalmar kopplade innehållet till praktisk tillämpning och Mönsterås miljökontor delade erfarenheter inom området. 72 deltagare från 29 kommuner (varav 16 utanför vår samverkan) och 2 länsstyrelser deltog.

PRESIDIE- OCH MILJÖCHEFSMÖTE

Ett digitalt möte med temat Livsmedelsfusk genomfördes i mars. I november hölls ett fysiskt möte i Kalmar där man pratade om rening av avloppsvatten och användning av det vattnet.

ÅRSMÖTE

Årsmötet genomfördes i Kalmar i mars 2025. Miljösamverkan Sydost parter antog bland annat budget och taxa för 2025. Ett styrande mål för projekten 2026 antogs också.

FINANSIERING

I Miljösamverkan Sydost ingår 16 parter. Dessa är Region Gotland och följande kommuner: Västervik, Oskarshamn, Vimmerby, Hultsfred, Högsby, Mönsterås, Emmaboda, Nybro, Kalmar, Torsås, Mörbylånga och Borgholm, Länsstyrelserna i Gotlands och Kalmar län samt Kommunförbundet Kalmar län. Samtliga parter finansierar verksamheten genom en årlig avgift.

VALDA PROJEKT 2026

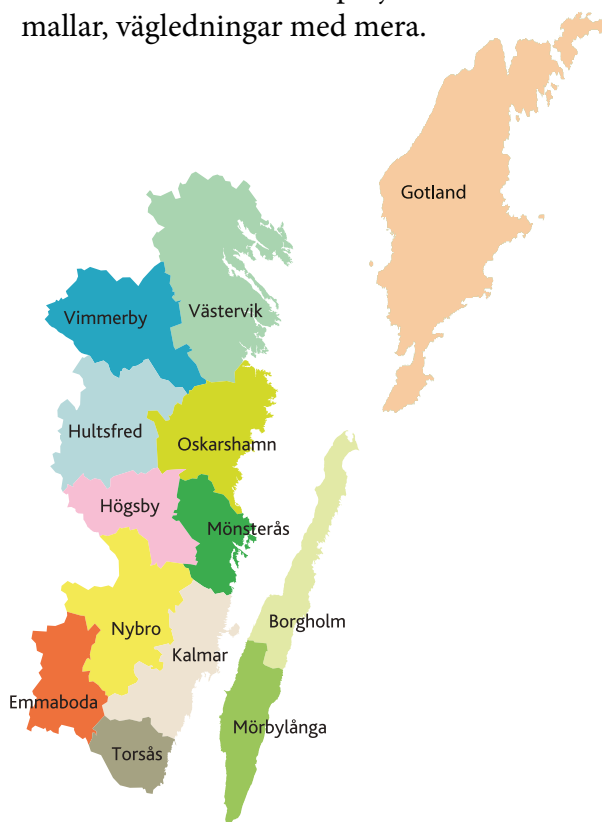
- Kontroll av e-handel och spökrestauranger enligt livsmedelslagstiftningen
- Tillsynsprojekt Utsortering av förpackningsavfall och bioavfall i restauranger och butiker
- Handledningsprojekt Planering utifrån nationella tillsynsstrategins fokusområden
- Handledningsprojekt Bostadstillsyn

VALDA TEMADAGAR 2026

- Hur kan man gå vidare med nedskräpningsärenden
- Enskilda vattentäkter och borrning av dricksvatten/bergvärme
- Fokus vatten

SAMVERKAN MED ÖVRIGA MILJÖSAMVERKAN

I Sverige finns nu 10 miljösamverkan. På vår gemensamma hemsida www.miljosamverkan.se finns alla länkar till våra projektresultat, mallar, vägledningar med mera.

Miljösamverkan
Sydost

KONTAKTUPPGIFTER

Adress

Miljösamverkan Sydost
Kommunförbundet Kalmar län
Nygatan 34, 392 34 Kalmar

UTVECKLINGSLEDARE

Anna Johansson, miljö
anna.johansson@kfk.se
010-357 06 75

Lise-Lotte Wallin, livsmedel
lise-lotte.wallin@nybro.se
0481-453 58

Utvecklingsledarna samordnar och deltar i samtliga projekt inom deras områden.

WEBBPLATS

www.miljosamverkansydost.se

RAPPORTER OCH INFORMATION

finns att hämta på www.miljosamverkansydost.se